



Hulevesien määrän vähentäminen jätevesiviemäriverkossa

Kehittämisstrategia

Hyvinkään kaupunki
Tekniikan ja ympäristön toimiala

28.11.2013



Hyvinkään Vesi

Sisällysluettelo		sivu
1. Taustaa ja tavoitteita		2
2. Työryhmä		2
3. Kohderyhmät		2
3.1 Uudet saneerausalueet		2
3.11 Toimenpiteet uusilla alueilla		3
3.2 Aiemmin saneeratut alueet		3
3.21 Toimenpiteet aiemmin saneeratuilla alueilla		4
4. Tausta-aineisto		5
5. Aikataulu		5
6. Seuranta		5
Liitteet		
n:o 1	Imeytyksen ja sadevesiverkkoon liittymisen arvioidut keskimääräiset kustannukset	
n:o 2	Maaperäkartta	
n:o 3	Työohjelma 2014-2019	

1. Taustaa ja tavoitteita

Hyvinkään Vesi rakentaa/rakennuttaa vuosittain 2-3 km sadevesiviemäriä. Uudisrakennusalueilla liittymisaste sadevesiverkkoon on käytännössä 100 %, mutta saneerausalueilla vain noin 10-15 %. Hankkeen tavoitteena on saada kunnallistekniikan saneerausalueilla hulevedet pois jätevesiviemäreistä.

Samaan aikaan laaditaan kaupungin hulevesiohjelmaa, joten hanke täytyy toiminnallisesti kytkeä siihen. Hulevesiohjelman yhtenä tavoitteena on, että tonteilla voidaan imeyttää sadevedet, jos maaperä antaa tähän mahdollisuuden.

2. Työryhmä

Kehittämisstrategiaa on ollut laatimassa tekniikan ja ympäristön toimialan henkilökunnasta koolle kutsuttu työryhmä, jonka jäsenet työskentelevät Ympäristökeskuksessa sekä Hyvinkään Vedessä.

Mika Lavia, ympäristötoimen johtaja
Pertti Nirkko, johtava rakennustarkastaja
Silja Suominen, ympäristönvalvontapäällikkö
Juhani Taajoranta, lvi-insinööri
Timo Pekko, verkostopäällikkö
Tarmo Laune, vesihuoltomestari
Ari Kiuru, johtotietokartoittaja
Kari Korhonen, vesihuoltojohtaja

3. Kohderyhmät

Kunnallistekniikan saneerausta on tehty Hyvinkäällä jo pitkään ja näin ollen kohteita, jotka johtavat hulevedet edelleen jätevesiverkkoon, on syntynyt vuosien saatossa ja toisaalta niitä syntyy koko ajan lisää uusien saneerausalueiden myötä.

Tästä johtuen hankkeessa on selkeästi kaksi erillistä kohderyhmää.

- Uusien saneerausalueiden kiinteistöjen hulevesien irrottaminen jätevesiverkosta sitä mukaa, kun kiinteistöä koskevan kadun kunnallistekniikka saneerataan.
- Aiemmin saneerattujen alueiden kiinteistöjen hulevesien irrottaminen jätevesiverkosta.

3.1 Uudet saneerausalueet

Saneerauskohteet päätetään kutakin vuotta koskien edellisenä vuonna. Saneerauksen alkuun on aikaa noin vuosi, jonka aikana kartoitetaan maasto, laaditaan ja hyväksytään suunnitelmat sekä valmistaudutaan rakentamiseen tai kilpailutetaan urakoija. Tuon vuoden aikana tulee myös hoitaa saneerausta ja sadevesiliittymiä koskeva tiedottaminen ja kommunikointi kaikkien osapuolten kesken, niin että saneerauksen alkaessa asukkaat sekä rakentajat/rakennuttajat ovat ajan tasalla.

3.11 Toimenpiteet uusilla saneerausalueilla

Hulevesien imeytys tontilla

- Ensisijaisesti tontilla tulee aina imeyttää hulevedet jos se suinkin on mahdollista. Tämä tulisi huomioida myös kaavamääräyksissä.
- Kiinteistön omistajan halutessa imeyttää hulevedet tontilla, tulee tehdä vapautushakemus liittymisvelvollisuudesta kohdassa 3.21 esitetyn sadevesiviemäriverkkoon liittymättömien ohjeistuksen mukaisesti.
- Perussääntönä imeytyksessä on, että katto- ja salaojavedet menevät imeytykseen ja autopihan hulevedet sadevesiviemäriverkkoon.

Hulevesien irrottamisen aktivointiin jätevesiverkosta käytetään seuraavia keinoja:

- Sadeveden tonttijohtomaksua ei peritä jos kiinteistö liittyy sadevesiverkkoon saneerausvuonna tai sitä seuraavana vuonna
- Jos kiinteistöllä on sadevesijärjestelmä ja se voidaan liittää sadevesiverkkoon tontin rajalla pienellä muutostyöllä, kiinteistöltä ei vaadita suunnitelmia eikä niiden hyväksytystä rakennusvalvonnassa
- Jos kiinteistöllä ei ole hulevesijärjestelmää, tulee se aina suunnitella ja edetä normaalin lupamenettelyn kautta. Mikäli suunnitelmat ja lupamenettely tehdään kadun kunnallistekniikan saneerausvuonna tai sitä seuraavana vuonna elv-lausunnosta saa 50 %:n alennuksen
- Kiinteistölle määrätään korotettu jätevesimaksu kahden vuoden kuluttua alueen saneerauksen valmistumisesta alkaen, jos se edelleen johtaa hulevedet jätevesiviemäriin. Korotuksen määrä on 100 %, eli asiakas maksaa jätevedestä kaksinkertaisen hinnan.
- Kiinteistön irrottaessa katto- ja salaojavedet jätevesijärjestelmästä ja imeyttäessä ne maahan, voidaan autopihan hulevesien käsittely jättää ennalleen.

Tiedottamisessa tulee huomioida edellä esitetyt asiat, jotta tarvittavat toimenpiteet ja seuraukset ovat kiinteistön omistajien tiedossa.

Kunnallistekniikan saneerauksessa huomioitavaa

Saneeraustyömaalla tulee merkitä sadevesiviemäriverkon tarkekuviin ne kiinteistöt, jotka liittyvät sadevesiviemäriverkkoon saneerauksen aikana.

3.2 Aiemmin saneeratut alueet

Kohderyhmä on ennen v. 1980 rakennetut alueet, joille on tehty kadun kunnallistekninen saneeraus. Vuodesta 1980 lähtien kunnallistekniikka on rakennettu siten, että samalla on rakennettu myös sadevesiviemäriverkko.

Sadevesiviemäriverkkoon liittyneet/liittymättömät kiinteistöt tulee selvittää. Saneerattujen alueiden kokonaisvolyymi on 1.000-2.000 kiinteistöä, joten ohjaustoimenpiteet on syytä jakaa kuudelle vuodelle, jotta kokonaisuus ja työmäärä pysyvät hallittavina. Liikkeelle lähdetään sieltä, missä vaikutukset viemäritulviin ovat suurimmat.

Sadevesiviemäriin liittymisestä ei ole peritty liittymismaksua, joten sadevesiviemäriverkkoon liittyjistä ei jää tietoa vesilaitoksen asiakastietokantaan.

Rakennusluvuissa ei pääsääntöisesti näy saneerattujen alueiden sadevesiliittymiä. Sadevesiviemäriinliittymän käyttöön otosta ei jää merkintää muihinkaan kaupungin tietojärjestelmiin, joten tietoa liittyjistä/liittymättömistä ei ole helposti saatavissa. Johtotietokartoittajalla on kuitenkin asiaan liittyvää aineistoa runsaasti, joten sillä päästään hyvin liikkeelle.

Tarkempi selvitys on syytä tehdä tiedustelemalla tilannetta suoraan kiinteistön omistajilta. Kirje lähetetään kaikille saneerattujen katujen asukkaille (eli niille kiinteistöille, joita koskeville kaduille sadevesiverkko on rakennettu jälkikäteen). Kirjeessä pyydetään kertomaan miten sadevedet on hoidettu, mukana on rastitettava lomake, jossa on mukana myös kohta jos ei tiedä tilannetta, mutta antaa luvan tulla tutkimaan tilanne. Kirjeeseen laitetaan mukaan ote liittymissopimuksesta, jossa on sanottu mm. että vesilaitoksella on oikeus tulla kiinteistölle tutkimaan veden toimittamiseen yms. liittyviä laitteita kiinteistölle.

Tiedustelujen perusteella muodostetaan tietokanta voimassa olevasta sadevesiliittymätilanteesta. Niille kiinteistöille, joilla ei ole tietoa liittymätilanteesta sovitaan katselmus, jossa tilanne selvitetään. Liittymätilanteen selvittämiseksi on useita tekniikoita, joita sovelletaan tilanteen mukaan.

3.21 Toimenpiteet aiemmin saneeratuilla alueilla

Hulevesiohjelman hengen mukaisesti tulisi imeyttämiseen ja käsittelyyn tonteilla kannustaa. Jos kiinteistö on saanut hoidettua sadevedet tontilla niin, ettei niistä ole naapureille haittaa, eikä niitä johdeta jätevesiviemäriin, tulee tämä toimintatapa hyväksyä.

Sadevesijärjestelmän kannalta katsottuna kiinteistötyyppejä on käytännössä kolme

- talot, joiden sadevedet ohjautuvat syöksytorvesta sadevesikouruun, ohjataan talosta ulospäin ja imeytetään
- talot, joiden sadevedet ohjautuvat syöksytorvesta rännikaivoihin joista vesi menee putkessa jätevesiviemäriin tarkastuskaivoon ja edelleen jätevesiviemäriin
- talot, joissa sadevesien käsittely on suunniteltu ja rakennettu oikein ja rakennettu erillisjärjestelmä tontin rajalle saakka, jossa ne on liitetty jätevesiviemäriin.

Tietokannan tietojen mukaisesti niille kiinteistöille, jotka eivät ole liittyneet alueelle rakennettuun sadevesiviemäriin, lähetetään ohjeistus.

Sadevesiviemäriverkkoon liittymättömiä ohjeistetaan/käsitellään seuraavasti:

1. jos kiinteistöllä on käytössä oleva imeytys/käsittelyjärjestelmä, se hakee vapautusta -sadevesiviemäriin liittymisestä - sillä perusteella, että sadevedet imeytyvät/käsitellään tontilla. Vapautus myönnetään jos katselmuksessa nähdään, että imeytys/käsittely toimii myös käytännössä.
2. jos kiinteistöllä ei ole käytössä olevaa imeytysjärjestelmää, mutta haluaa sellaisen rakentaa, tulee edetä rakennusvalvonnan lupamenettelyn kautta.
3. jos ei imeytä/käsittele tontilla, tulee liittyä sadevesiverkkoon.
4. voi hakea vapautusta liittymisvelvollisuudesta muulla perusteella, jokainen tapaus käsitellään erikseen hakemuksen perusteluiden mukaan

Hulevesien irrottamisen aktivointiin jätevesiverkosta käytetään samoja keinoja kuin uusilla saneerausalueilla:

- Sadeveden tonttijohtomaksua ei peritä jos kiinteistö liittyy sadevesiverkkoon ohjeistuksen antovuonna tai sitä seuraavana vuonna
- Jos kiinteistöllä on sadevesijärjestelmä ja se voidaan liittää sadevesiverkkoon tontin rajalla pienellä muutostyöllä, kiinteistöltä ei vaadita suunnitelmia eikä niiden hyväksytystä rakennusvalvonnassa
- Jos kiinteistöllä ei ole sadevesijärjestelmää, tulee se aina suunnitella ja edetä normaalin lupamenettelyn kautta. Mikäli suunnitelmat ja lupamenettely tehdään ohjeistuksen antovuonna tai sitä seuraavana vuonna elv-lausunnosta saa 50 %:n alennuksen
- Kiinteistölle määrätään korotettu jätevesimaksu kahden vuoden kuluttua ohjeistuksen antovuodesta, jos se edelleen johtaa sadevedet jätevesiviemäriverkkoon. Korotuksen määrä on 100 %, eli asiakas maksaa jätevedestä kaksinkertaisen hinnan.
- Kiinteistön irrottaessa katto- ja salaojavedet jätevesijärjestelmästä ja imeyttäessä ne maahan, voidaan autopihan hulevesien käsittely jättää ennalleen.

4 Tausta-aineisto

Kiinteistön omistajien päätöksen teon tueksi on pyritty arvioimaan keskimääräisiä kustannuksia, joita syntyy imeytyksen sekä sadevesiviemäriliittymän rakentamisesta. Arviot on esitetty liitteessä n:o 1.

Maaperäkartoista sekä muista tietokannoista on pyritty selvittämään karkeasti ne alueet, joilla maaperä on imeyttämiseen soveltuvaa. Imeytykseen soveltuvat alueet on esitetty liitteessä n:o 2. Kartta on suuntaa antava ja todellinen tilanne on aina arvioita paikan päällä.

5 Aikataulu

Strategia otetaan käyttöön vuoden 2014 alusta alkaen. Tietojen keräys ja muu valmistelu on jo aloitettu. Vanhat alueet pyritään saamaan hallintaan aikajänteellä 2014-2019 ja niitä koskeva työohjelma on esitetty liitteessä n:o 3.

6 Seuranta

Strategian laadintaan osallistunut työryhmä - vahvistettuna kaupungininsinöörillä sekä teknisen keskuksen suunnittelupäälliköllä - muodostaa seurantaryhmän, joka kokoontuu kerran vuodessa päivittämään tilanteen ja laatimaan tarvittavat kehittämistoimenpiteet. Seurantaryhmä raportoi vuosittain tilanteen kehittymisestä.